

VII

Варошки надписъ отъ 996 год.

Въ самото южно подножие на скалиститѣ Маркови кули до Прилѣпъ се намира с. Варошъ и неговиятъ старински манастиръ Св. Архангелъ. Презъ 1861 г., като разкопавали рушевинитѣ около църквата, за да възобновятъ манастира, намѣрили между друго и една мряморна колона. Заедно съ двѣ други колони, донесени отъ близкитѣ развалини на варошкитѣ църкви, билъ съграденъ и подпрѣнъ трѣма на манастирската църква. На първата колона е запазенъ единъ отъ най-старитѣ старобългарски надписи, който за удобство нека наречемъ Варошки надписъ. Надписътъ е издълбанъ въ хубави букви, но, при обновление на манастира, билъ е бѣлосанъ съ гжстъ слой варъ, който покрива цѣлия стѣлпъ. При все това надписътъ доста личи. Той е билъ виденъ първенъ отъ архимандритъ Антонина, който миналъ тука презъ 1865 г. и го прочелъ тъй: (вѣ) лѣто ꙗсѣдъ аѣиѣ(татос) ѣѣпъ ѣѣрн фѣвр. з. При това Антонинъ забелязва: „Цифровыя буквы вырѣзаны такъ ясно и отчетливо, что недаютъ повода ни къ малѣйшему сомнѣнію въ вѣрности ихъ чтенія. И такъ какойто святѣйшій Епископъ Андрей былъ тутъ (молился, скончался...) 7 февраля 996 года“ (Поѣздка въ Румелію. Спб. 1879 г., стр. 326). Членоветѣ на руската археологическа комисиия презъ 1898 год. се задоволили да прочетатъ надписа презъ варьта, която го покрива; ето защо тѣ, вмѣсто да оправятъ четенето на Антонина, направили нови грѣшки и прочели надписа тъй: в лѣто ꙗсѣдъ (6524—1016) оꙋспѣ данн(а) ѣѣпъ фѣвр. з... (Извѣстія Русскаго Арх. Института въ Константинополѣ IV, вып. 1, стр. 125). Това двойно четене ме накара, когато въ 1907 г. посетихъ с. Варошъ, да се вгледамъ по-внимателно въ паметника, та измихъ полека закоравѣлата варъ върху стѣлпа, изчистихъ надписа, и отдолу се показаха истинскитѣ букви и знакове, отъ които снехъ книженъ отпечатъкъ, тукъ намаленъ два пѣти. (Гледай снимката на стр. 27).

При първата думица камъкътъ е повреденъ, та едва се познаватъ частитѣ на вѣ. Втората дума е ясна: лѣто. Датата на годината се предхожда отъ знака на хиляднитѣ — една коса чъртица, както и въ Самуиловия надписъ, а отгоре